

ВПЛИВ ДЕФЦИТУ БІЛКА НА ОРГАНІЗМ ДИТИНИ

Альона Куделко, Світлана Бажай-Жежерун

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Білки – це складні високомолекулярні азотовмісні сполуки, обов'язковою структурною одиницею яких є амінокислоти. На сьогодні хімікам відомо понад 100 амінокислот. У білках тваринного й людського організму, а також у тканинах рослин, як правило, їх зустрічається всього лише 20. Ці амінокислоти можуть мати різну структуру.

У роботі використано аналіз наукової літератури стосовно впливу дефіциту білка на організм дитини.

Згідно рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України, щоденна потреба в білку для дітей від 0 до 3-х років зростає від 11 до 53 г на добу, для дітей віком від 6 до 7–10 років (незалежно від статі) складає відповідно від 60 до 72 г на добу. Для дітей старшого віку добова потреба є вищою і становить для хлопчиків віком від 11 до 17 років – від 84 до 93 г на добу, для дівчаток – від 78 до 83 г на добу [1].

Білки є одним з незамінних компонентів харчування, які забезпечують нормальне функціонування організму дитини. Основне призначення білкових речовин полягає – забезпечення організму необхідною кількістю амінокислот. Речовини білкової природи беруть участь у процесах травлення, виконують функцію захисту, оскільки є найважливішими чинниками імунітету, входять до структурних елементів клітин та до складу нуклеопротейдів. Білки забезпечують будь-які форми руху в організмі, а також є енергетичним матеріалом. Недостатній вміст білка в харчуванні може призвести до уповільнення росту та набору маси тіла, зниження імунітету, порушення нервово-психічного розвитку, кровотворення. Для дітей раннього віку важлива також якість білка харчових продуктів. Повноцінність білка визначається кількісним співвідношенням амінокислот, які містяться у ньому. Особливу цінність становлять незамінні амінокислоти, які не синтезуються у дитячому організмі і надходять лише з харчовими продуктами.

Для дитячого організму, окрім основних восьми, незамінними також є амінокислоти аргінін та гістидін. Аргінін бере участь у зв'язках між нервовими клітинами, покращує пам'ять, підвищує бадьорість, знижує депресію; підвищує імунітет і резистентність до інфекційних захворювань, швидкість загоювання ран. Гістидін впливає на імунні реакції, входить до складу гемоглобіну, забезпечує буферну ємність еритроцитів [2].

Основними джерелами незамінних амінокислот є білки тваринного походження (молоко та молочні продукти, м'ясо, яйця, риба). Діти віком від 1 до 3 років повинні споживати 70% тваринного білка. Тому вегетаріанська дієта не рекомендована маленьким дітям.

Основною причиною недоліку білка майже завжди є недостатнє його надходження в організм з харчовими продуктами. Недостатнє надходження білку або окремих амінокислот з їжею призводить до білкової недостатності організму. Під білковою недостатністю розуміють порушення, що виникають в організмі людини в результаті порушення балансу між синтезом і розпадом білку. Ще одними із причин дефіциту білка у дитини може бути погане засвоєння протеїну або період його активного розпаду, а також дотримання суворих дієт внаслідок хвороб шлунково-кишкового тракту.

Найкраща профілактика білкової недостатності – збалансоване та різноманітне харчування, правильний його режим та баланс білків в організмі. Для профілактики нестачі білка у щоденний раціон необхідно включити овочі, фрукти, продукти з вмістом значної кількості тваринних білків (м'ясо, морська риба, яйце, молочні продукти), не варто забувати і про рослинні білки, що містяться в основному в бобових, цільному зерні злакових культур, гречаній, пшоняній та вівсяній крупах, горіхах, зелені, шпинаті тощо.

Отже, щоб забезпечити баланс білку в організмі дитини потрібно налагодити правильне збалансоване та різноманітне харчування, яке буде містити повноцінні білки, збалансовані за амінокислотним складом.

Література.

1. Наказ Міністерство охорони здоров'я України «Про затвердження Норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах і енергії» від 03.09.2017 р. № 1073.
2. Гонський А.Я., Максимчук Т.П., Калинський М.І. Біохімія людини. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. – 741 с.
3. Л.В.Дуленко, Ю.А.Горайнова А.В.Полякова. Харчова хімія – К.: Кондор 2012. – 248с.